Rakli

Lausunto

01.09.2017

Asia: 1/41/2016

Lausuntopyyntö yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanotyöryhmän (TATTI) mietinnöstä ja työryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi uudeksi tietosuojalaiksi

1 luku. Yleiset säännökset

Yleiset kommentit

Lausunnonantajasta

RAKLI ry kokoaa yhteen kiinteistöalan ja rakennuttamisen vastuulliset ammattilaiset.

RAKLIn jäsenet ovat asuntojen, toimitilojen ja infrastruktuurin omistajia, rakennuttajia ja käyttäjiä tai näiden ammattimaisia edustajia. Yhdessä varmistamme, että Suomessa on tilaa hyvälle elämälle.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä lain soveltamisalasta

RAKLI lausuu EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen täytäntöönpanoryhmän (TATTI) mietinnöstä

kunnioittaen seuraavaa. RAKLI katsoo, että jatkovalmistelussa tulee valmistella nyt lausunnolla olevassa esityksessä huomiotta jääneet seikat. Ehdotuksesta puuttuu säännökset henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta useissa tapauksissa, joihin erityislainsäädäntö velvoittaa. Yritysten on noudatettava muun muassa harmaan talouden torjuntaa ja tilaajavastuuta koskevaa lainsäädäntöä, kansainvälisiä pakotteita koskevia velvoitteita sekä rahanpesun ja terrorismin torjuntaan liittyvää lainsäädäntöä.

Ehdotetun tietosuojalain toisessa luvussa säädettäisiin esimerkiksi rikostuomioiden käsittelyn oikeusperusteesta. Lakiehdotuksen 2:6 §:ssä olisi säädetty rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvästä

käsittelystä. Rikostuomioihin liittyviä tietoja saisi käsitellä, jos käsittely on tarpeen oikeusvaateen lattimiseksi, esittämiseksi, puolustamiseksi tai ratkaisemiseksi. Useat RAKLIn jäsenet ovat tuoneet esille huolensa liiketoimintakiellon käsittelyn oikeusperusteesta. Tilaajan selvitysvelvollisyydesta annetun lain (1233/2006) mukaan tilaaja on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tilaaja on laiminlyönyt selvitysvelvollisuuden tai tehnyt sopimuksen liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakieltoon määrätyn elinkeinonharjoittajan kanssa tai yrityksen kanssa, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa olevassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon. Noudattaakseen tilaajavastuulakia yritykset joutuvat siten käytännössä joko tallentamaan tiedon liiketoimintakiellosta tai hakemaan tiedon jostakin ulkopuolisesta palvelusta. Esimerkiksi Tilaajavastuu.fi on alalla yleisesti käytetty tilaajavastuulain ja veronumerolain noudattamista helpottava palvelu. Oikeus liiketoimintakiellon tallentamiseen ja käsittelyyn tulee varmistaa valmisteilla olevassa tietosuojalaissa sekä tilaajana toimiville yrityksille että palveluntarjoajille.

On myös otettava huomioon laki eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitteiden täyttämisestä (659/1967) ja rikoslain 46 luvun säännökset. Kansainvälisten pakotteiden kohteena olevien yritysten ja henkilöiden kanssa ei ole lupa ryhtyä taloudelliseen suhteeseen. Suomen Asiakastieto Oy tarjoaa yrityksille tietokanavan pakotteiden noudattamiseksi, jota ilman noudattaminen kävisi käytännössä mahdottomaksi. Ehdotettuun lakiin täytyy lisätä valtuutussäännös pakotetiedon tallentamiseksi henkilötietoihin yrityksille. Lisäksi on mahdollistettava myös palvelun tuottaminen tietokanavan muodossa.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (laki 444/2017) ja rikoslaki velvoittavat poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön (PEP) tunnistamiseen ja velvoittavat varmistamaan tämän henkilöllisyys. Tieto tulee voida tallentaa henkilötietoihin mainittujen säädösten noudattamiseksi. Valtuutussäännös tulee lisätä lakiin ja mahdollistaa tietojen tallentaminen yksittäisille yrityksille ja palveluntarjoajille.

Asunnossa suoritettu poliisin käynti

Vuokranantajalla tulisi olla oikeus saada poliisilta tieto asunnossa suoritetusta käynnistä, jos tieto on tarpeellinen esimerkiksi häiriökäyttäytymisen estämiseen ja siihen puuttumiseen.

Tiedot asukkaista

Lain tasolla tulee varmistaa, että vuokrantajalla on aina oikeus saada Väestörekisterikeskukselta tieto, keitä asunnossa asuu.

2 luku. Käsittelyn oikeusperuste eräissä tapauksissa

Yleiset kommentit käsittelyn lainmukaisuutta koskevasta 3 §:stä.

-

Yleiset kommentit erityisiä henkilötietoryhmiä koskevasta 5 §:stä ja rikostuomioita ja rikkomuksia koskevasta 6 §:stä.

RAKLI katsoo, että jatkovalmistelussa tulee valmistella nyt lausunnolla olevassa esityksessä huomiotta jääneet seikat. Ehdotuksesta puuttuu säännökset henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta useissa tapauksissa, joihin erityislainsäädäntö velvoittaa. Yritysten on noudatettava muun muassa harmaan talouden torjuntaa ja tilaajavastuuta koskevaa lainsäädäntöä, kansainvälisiä pakotteita koskevia velvoitteita sekä rahanpesun ja terrorismin torjuntaan liittyvää lainsäädäntöä.

RAKLIn jäsenet ovat tuoneet esille huolensa liiketoimintakiellon käsittelyn oikeusperusteesta. Tilaajan selvitysvelvollisuudesta annetun lain (1233/2006) mukaan tilaaja on velvollinen maksamaan laiminlyöntimaksua, jos tilaaja on laiminlyönyt selvitysvelvollisuuden tai tehnyt sopimuksen liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) mukaiseen liiketoimintakieltoon määrätyn elinkeinonharjoittajan kanssa tai yrityksen kanssa, jonka yhtiömies taikka hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja taikka muussa siihen rinnastettavassa olevassa asemassa oleva henkilö on määrätty liiketoimintakieltoon. Noudattaakseen tilaajavastuulakia yritykset joutuvat siten käytännössä joko tallentamaan tiedon liiketoimintakiellosta tai hakemaan tiedon jostakin ulkopuolisesta palvelusta. Esimerkiksi Tilaajavastuu.fi on alalla yleisesti käytetty tilaajavastuulain ja veronumerolain noudattamista helpottava palvelu. Oikeus liiketoimintakiellon tallentamiseen ja käsittelyyn tulee varmistaa valmisteilla olevassa tietosuojalaissa sekä tilaajana toimiville yrityksille että palveluntarjoajille.

On myös otettava huomioon laki eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitteiden täyttämisestä (659/1967) ja rikoslain 46 luvun säännökset. Kansainvälisten pakotteiden kohteena olevien yritysten ja henkilöiden kanssa ei ole lupa ryhtyä taloudelliseen suhteeseen. Suomen Asiakastieto Oy tarjoaa yrityksille tietokanavan pakotteiden noudattamiseksi, jota ilman noudattaminen kävisi käytännössä mahdottomaksi. Ehdotettuun lakiin täytyy lisätä valtuutussäännös pakotetiedon tallentamiseksi henkilötietoihin yrityksille. Lisäksi on mahdollistettava myös palvelun tuottaminen tietokanavan muodossa.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (laki 444/2017) ja rikoslaki velvoittavat poliittisesti vaikutusvaltaisen henkilön (PEP) tunnistamiseen ja velvoittavat varmistamaan tämän henkilöllisyys. Tieto tulee voida tallentaa henkilötietoihin mainittujen säädösten noudattamiseksi. Valtuutussäännös tulee lisätä lakiin ja mahdollistaa tietojen tallentaminen yksittäisille yrityksille ja palveluntarjoajille.

Tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavan ikärajan tulisi olla:

-

Ikärajaa koskevat perustelut

-

3 luku. Valvontaviranomainen

Yleiset kommentit suullista käsittelyä seuraamuslautakunnassa koskevasta 16 §:stä

-

Muut yleiset kommentit valvontaviranomaista koskevasta 3 luvusta.

-

4 luku. Oikeusturva ja seuraamukset

Yleiset kommentit käsittelyn viivästymistä koskevasta 23 §:stä.

-

Tulisiko yleisen tietosuoja-asetuksen 83 artiklan mukaisia hallinnollisia sakkoja voida kohdistaa myös viranomaisiin ja julkishallinnon elimiin?

-

Perustelut

-

Mikäli vastaus hallinnollisten sakkojen kohdistamista viranomaisiin koskevaan kysymykseen on ei, pyydetään esittämään näkemys vaihtoehtoisesta seuraamusjärjestelmästä.

-

Muut yleiset kommentit oikeusturvaa ja seuraamuksia koskevasta 4 luvusta.

-

5 luku. Tietojenkäsittelyn erityistilanteet

Yleiset kommentit henkilötietojen käsittelyä journalistisia, akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten koskevasta 27 §:stä.

-

Yleiset kommentit tieteellisiä ja historiallisia tutkimustarkoituksia sekä tilastollisia tarkoituksia varten tapahtuvaa käsittelyä koskevista poikkeuksista ja suojatoimista

-

Muut yleiset kommentit tietojenkäsittelyn erityistilanteita koskevasta 5 luvusta.

-

Laki rikoslain 38 luvun 9 §:n ja 10 §:n 3 momentin muuttamisesta

Yleiset kommentit tietosuojarikosta koskevasta 9 §:stä.

-

Muut mahdolliset kommentit

Muita huomioita työryhmän mietinnöstä ja ehdotuksesta hallituksen esitykseksi

-

Aho Meri
Rakli